

наявність розпорошення відповідальності, що є наслідком відносно низького рівня інтегрованості КСВ у систему корпоративного управління вітчизняних підприємств [2, с.40]. Натомість позитивний досвід належного організаційного забезпечення системи управління соціально відповідальної діяльності є серед енергетичних (зокрема, група підприємств ДТЕК), металургійних (наприклад, група підприємств Метінвест чи ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»), сільськогосподарських (наприклад, Агрохолдинг «Мрія» чи Kernel) та ін. підприємств.

Таким чином, з метою розвитку системи управління соціально відповідальної діяльності машинобудівних підприємств необхідно вдосконалювати їх організаційну структуру шляхом виділення у ній місця для менеджера з КСВ, який націлюватиме роботу працівників внутрішніх підрозділів підприємства на задоволення потреб та очікувань груп заінтересованих сторін.

1. *Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV із змінами та доповненнями від 16.07.2015.* 2. *Гнат'єва Т.М. Соціальна відповідальність бізнесу як інструмент ефективності корпоративної стратегії / Т. М. Гнат'єва // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2014. – № 2. – С. 35-44.* 3. *Євтушенко В.А. Внутрішні та зовнішні інституційні форми корпоративної соціальної відповідальності // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. – 2013. – № 1. – с. 40-46.* 4. *Кукоба В.П. Системна організація забезпечення функціонування корпоративних соціально відповідальних відносин на підприємствах / В.П. Кукоба // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 7. – С. 168-174.* 5. *Максимів Л.І. Концепція формування нефінансової звітності підприємств як підґрунтя для ведення соціально відповідального бізнесу в Україні / Л.І. Максимів, Т.Є. Фомічева // Наукові праці Лісівничої академії наук України. – 2013. – Вип. 11. – С. 172-177.* 6. *Острроверхова Г.В. Сутність і структура організаційного забезпечення інноваційної діяльності // Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Серія : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – 2012. – №6. – с.59-67.*

Нужна Ю.К.

студентка

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

Науковий керівник – к.е.н., доцент Пічугіна М.А.

ЕКОНОМІЧНА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЕЛЕМЕНТ УПРАВЛІННЯ

В умовах посилення конкуренції між суб'єктами господарювання, періодичності прояву криз і відповідної невизначеності ефективного функціонування підприємства можливе за рахунок забезпечення належного рівня економічної стійкості. Високий рівень стійкості підприємства означає зниження залежності від несподіваних змін ринкової кон'юнктури, і, як наслідок, зменшення небезпеки опинитися на краю банкрутства.

Необхідність удосконалення управлінських процесів та відсутність єдиного підходу до розуміння економічної стійкості як комплексної системної характеристики, обумовлюють актуальність дослідження забезпечення економічної стійкості підприємств будь-якої сфери та форми власності.

Економічну стійкість підприємства розглядають як рівноважний збалансований стан економічних ресурсів, що забезпечує стабільну прибутковість і нормальні умови для розширеного відтворення стійкого економічного росту в тривалій перспективі з обліком найважливіших зовнішніх і внутрішніх факторів [1]. За іншим підходом

економічну стійкість трактують як здатність, здатність підприємства як системи зберігати рух за означеною траєкторією, тобто дотримуватись визначеного режиму функціонування [2].

Економічна стійкість не є самоціллю. Основною метою економічної стійкості є забезпечення стабільної діяльності підприємства, а також утримання певної рівноваги й мінімального ризику для підприємства при зміні внутрішніх і зовнішніх факторів за допомогою економічних, фінансових й організаційних заходів [3].

Серед основних таких заходів виділяють:

- 1) постійний моніторинг внутрішнього та зовнішнього середовищ підприємства;
- 2) впровадження заходів зниження вразливості підприємства до змін зовнішнього середовища;
- 3) розробка планів усунення проблем, у разі їх виникнення;
- 4) вміння менеджера приймати ризикові і нестандартні рішення у випадках відхилення розвитку подій від наміченого курсу, та впровадження практичних планів при виникненні кризових ситуацій;
- 5) здійснення контролю та координації дій учасників, що зайняті у процесі впровадження заходів.

Для забезпечення економічної стійкості підприємства, наведені вище заходи застосовуються відповідно до функціональних складових підприємства. Так, складовою економічної стійкості є фінансова стійкість [4]. Саме за рахунок надійної фінансової складової підприємство може підтримувати свою діяльність, вкладати кошти у розвиток власного потенціалу, розроблення нових товарів та впровадження нових технологій виробництва.

Не менш важливою є і виробнича стійкість. Вона забезпечується успішним управлінням виробничими процесами, що включає розробку гнучких виробничих планів, раціональний розподіл і використання ресурсів, контроль виробничого процесу.

Маркетингова складова базується на розробці маркетингових цілей, виборі заходів їх досягнення з урахуванням мінімізації ризиків їхнього здійснення з метою випередження конкурентів, та з максимально повним використанням ринкових умов для отримання прибутку.

Невід'ємною частиною економічної стійкості є кадрова складова. Саме від професіоналізму, компетентності персоналу та рівня корпоративної культури залежить, чи будуть з підприємством і надалі співпрацювати постачальники, посередники, клієнти. Для досягнення такої мети, на підприємстві має здійснюватися системний аналіз кадрової політики та постійне її вдосконалення, розробка соціальної програми стратегії кадрового розвитку персоналу [5].

Тобто поняття “економічна стійкість” багатогранне. Ця багатогранність обумовлює те, що дослідники розглядають забезпечення економічної стійкості під різними кутами зору, виділяють різні складові та рівні. На практиці насамперед необхідно визначити основні складові стійкості, і лише потім – всі фактори, що діють на господарську діяльність, та показники, за якими можна оцінити рівень стійкості за складовими, а також вірогідність збереження такого стану підприємства. Також необхідно врахувати взаємозалежність між складовими.

З метою досягнення максимального ефекту, процес забезпечення економічної стійкості підприємств на функціональному рівні повинен здійснюватися комплексно з використанням інструментів оперативного, тактичного та стратегічного менеджменту, тоді є можливість вчасно реагувати та приймати своєчасні рішення відповідно до ситуації у зовнішньому та внутрішньому середовищі, примножувати та максимально ефективно використовувати існуючий потенціал, що в сукупності створює базові умови підтримки економічної стійкості [6].

Стійкість є елементом управління та характеристикою економічної діяльності в ринкових умовах. Крім атрибута, який сприяє виживанню господарської системи в

умовах кризи, вона забезпечує переваги в залученні інвестицій, отриманні кредитів, виборі контрагентів та формуванні кваліфікованих кадрів. Чим вище стійкість підприємств, тим вище їх незалежність від зміни кон'юнктури і, отже, тим нижче ймовірність банкрутства та припинення існування.

Слід підкреслити, що економічна стійкість підприємства є тим елементом його управління, без якого не можливо забезпечити стабільний розвиток. Для забезпечення економічної стійкості підприємств необхідні гнучкість та швидкість реакції на зміни кон'юнктури ринку, підвищення конкурентоспроможності продукції та виробництва, висока інвестиційна активність та фінансова стабільність. Тільки це дозволить підприємству реалізувати всі можливості для сталого розвитку.

1. Ареш'єва О.В. Оцінка рівня економічної стійкості підприємств сфери послуг / О.В. Ареш'єва, Д.М. Городянська // *Актуальні проблеми економіки*. – 2006. – №6. – С. 106-111. 2. Видеке Б. Система рациональной организации металлургического производства / Б. Видеке, Ю.Б. Иванов. – Х. : Изд-во "Основа" при Харьк. ун-те. – 1994. – 174 с. 3. Краснокутська Н.С. Процесний підхід до формування потенціалу торговельних підприємств / Н.С. Краснокутська // *Вісник ДонНУЕТ*. – Донецьк, 2009. – №4. – С. 117-124. 4. Гапак Н.М. Особливості визначення фінансової стійкості підприємства [Електронний ресурс] / Н. М. Гапак, С. А. Капітан // *Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. : Економіка*. – 2014. – Вип. 1. – С. 191-196. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nviiес_2014_1_39. 5. Ареш'єва О.В. Економічна стійкість підприємства: сутність, складові та заходи з її забезпечення / О.В. Ареш'єва, Д.М. Городянська // *Актуальні проблеми економіки*. – 2008. – № 8(86.) – С. 83–90. 6. Лігоненко Л.О. Економічне управління підприємством / Лігоненко Л.О. // *Актуальні проблеми економіки*. – 2008. – №8(86). – С. 82-91.

Оліховський В.Я.

аспірант

Національний університет «Львівська політехніка»
Науковий керівник – к.е.н., професор Загородній А.Г.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

В умовах сьогодення, які характеризуються великою кількістю податків, суперечливістю і неоднозначністю податкового законодавства та суб'єктивністю його тлумачення з боку контролюючих органів, актуальним є питання інформаційного забезпечення податкового планування на підприємстві.

Податкове планування реалізують в рамках чинного податкового законодавства, а в його основі лежать: елементи податкової системи, своєчасність нарахування і сплати податкових платежів, формування і подача фінансової звітності, перенесення бази оподаткування на майбутні періоди (зміна терміну) та оптимізація податкових платежів.

Прийняття управлінських рішень, в тому числі тих, що стосуються податкового планування, передбачає використання даних, які попередньо зареєстровані, нагромаджені та опрацьовані в певних інформаційних системах та набувають статусу інформації.

Інформація передбачає наявність трьох обов'язкових елементів: джерела інформації (даних), передавача інформації, споживача інформації.

Джерелом інформації податкового планування виступають законодавчо-нормативні, обліково-аналітичні дані, податкова система, податкове навантаження,